صعوبت برچسب زنی شب اول در سیر قمر برای کل کره؛ اختلاف شب اول در بلاد قریب

(33:00)

استاد: بله، این برچسب را می‌زنیم و می‌دانیم در این سیر، نسبت به هر بلد، یک برچسب خاصی زده شده که برای این بلد است. حالا نکته‌ای که داریم این است: آیا شب اول ما برای ماه مبارک که شروع شد، چند شب اول است یا یک شب اول است؟ درجات آن قوس در هر شهری فرق کرد. حالا برگردیم و به‌صورت کلی نگاه کنیم، شب اول ماه مبارک، یعنی هر بلدی باید خودش ببیند. به این صورت است آن هم لحظه به لحظه؟ یا نه، در ارتکاز همه متدینین این است که وقتی می‌گوییم امشب شب اول ماه مبارک است، خالصه یک قطعه‌ای از قمر که دارد می رود را باید برای شب اول ماه مبارک برچسب بزنیم؟ این را چه کار کنیم؟ روی این قوس چطور برچسب بزنیم که نگوییم شب اول شهر مقدس قم، بگوییم شب اول ماه مبارک است.

بهترین راه این است: اولین لحظه‌ای که قمر قابل رؤیت شد و اهلال شد و از تحت‌الشعاع بیرون آمد، ببینیم کجا غروب است. خالصه یک جایی غروب است. آن لحظه‌ای که قمر [قابل رؤیت] شد، یک جایی وقت غروبش است که می‌توانند در وقت غروب آن را ببینند. قبلی ها نمی‌توانستند ببینند. آن جا را برچسب می‌زنیم و روی قوس قمر می‌گذاریم و می‌گوییم این شب اول ماه مبارک است. پایانش کجا است؟ خب این شب اول است که الآن شروع شد. فرض می‌گیریم قم به این صورت است. می‌گوییم الآن مرز شروع است. شب اول ماه در روی قوس شروع شد. وقتی شب ام پایان یافت، هنوز که شب اول ماه مبارک پایان نیافته است، چون در بلاد دیگر تازه شب اول‌شان دارد شروع می‌شود. روز اول ماه که شروع شد، هنوز برای بعضی‌ها شب اول ماه‌شان است؛ کسانی که در آن طرف کره هستند. نکته این است که بر ما بیست و چهار ساعت گذشت. الآن غروب ما است و فردا شب، شب دوم است. شب دوم ما که شروع می شود و می‌خواهیم روی قوس برچسب بزنیم، شب اول ماه برای کره پایان یافته یا نیافته؟ الآن برای قم شب اول بود. می‌گوییم الآن شب دوم قم است، خب شب اول برای کره پایان یافته یا نیافته؟ نیافته است. چرا؟ به‌خاطر این‌که می‌خواهیم این لحظه را برچسب بزنیم و بگوییم در قم شب دوم است، اما کسانی که در اندلس هستند هنوز روزه هستند. هنوز روزشان است. روز اول ماه‌شان است. و آن هایی که در شرق ما بودند؛ اینها مهمتر بودند، مثلاً کابل یک روز از ما عقب تر هستند، الآن ماه شعبان آنها است. تازه امشب برای کابل، شب اول ماه می‌شود، آن وقت درست است که ما قوس قمر را برچسب شب دوم بزنیم؟! چون امشب شب اول کابل است، شما هم می‌گویید روی حساب مسأله شرعی واقعاً شب اول کابل است. وقتی کابل روی کره زمین به‌عنوان یک بلد هست، در فرض مشهور شب اول ثبوتی ماه‌شان است، ما حق نداریم از اینجا به بعد را شب دوم بزنیم! نمی‌توانیم بگوییم. خب پس چه زمانی تمام می‌شود؟! یعنی

باید صبر کنیم کابلی که قبل از قم بود و ماه را ندیده بودند و در شرق ام بودند، آنها هم شب اولشان تمام بشود.

شاگرد: بیشتر از بیست و چهار ساعت میشود.

استاد: بله یعنی حداقل دوازده ساعت از این [شب ام] بیشتر میشود. معنایش این است که یک بخشی از درجات قوس قمر که میرود، متصف به هر دو است. بخشی از آن برای قم شب دوم است و بخشی از آن برای کابل شب اول است؛ همین بخش قوس اینطور است. چون قمر دو تا نیست. در همین بخش قوس به این صورت میشود. چون زمان یکی است. امشبی که میرویم، برای ام شب دوم است، برای کابل همین امشب شب اول است. فقط یک ساعت جلوتر از ام است. قمر هم دارد در همین زمان در قوس خودش میرود. بنابراین مجبور هستیم در یک قطعهای از قوس قمر دو برچسب بزنیم؛ شب اول و شب دوم. شب اول برای ماه بود، خب شب دوم را چه کار کنیم؟ مگر برای کابل شب اول ماه نیست؟!

شاگرد: برچسب دومی را هم باید برای روز بزنیم. روز اول قم چه زمانی میشود؟

استاد: اگر شروع برچسب زنی از دیروز غروب بود، وقت طلوع فجر ام روز ماه مبارک میشود. برچسب میزنیم. هنوز روز غربیهای ام ننامده است.

شاگرد: شب اول ماه خودمان است ولی روز اول ماهمان هم شروع شده است.

استاد: روز اول ماه ام هم شروع شده است. اگر بخواهیم همینجا را برای کابل برچسب بزنیم، همینجا را باید سی ام شعبان برچسب بزنیم. چراهای ندارهم. چون ماه که دو ماه نیست. در این خط خودش دارد میرود، ما هم میخواهیم این قوس را برچسب بزنیم. همین تکه، روز اول ماه مبارک برای قم میشود، یک مقدار جلوترش بهطوریکه روی هم میافتند، روز سی ام شعبان است برای کابل. این هایی که من عرض میکنم لابدّ منه است. یعنی چیزی نیست که بگوییم در آن اختلاف است. چراهای از این ندارهم؛ چاره از حیث تطبیق. بعداً میخواهیم حل کنیم. میخواهیم ببینیم بعداً چه کار کنیم؟ هم ثبوتا و هم اینکه از ادله اثباتیه چه استفادهای میکنیم. وقتی موضوع را بهخوبی تصور کنیم بعداً برای استفاده از ادله اثباتیه ذهنمان راحتتر جلو میرود. بنابراین ما این را داریم.

در کره زمین هم آن لحظهای که یک واقعهای صورت میگیرد، کره زمین بیست و چهار ساعت را دارد. دوازده ساعت –نصف دور- که برود، این دوازده ساعت، کسانی که در شب بودند را روز میکند و بقاعی که در روز بودند را شب میکند. یعنی باز بیست و چهار ساعت اضافه میشود. و در دوازده ساعت بعدی، چهل و هشت ساعت میشود. مثلاً لحظه مقارنه، زمین خودش چند ساعت دارد؟ بیست و چهار ساعت دارد. بعد از لحظه مقارنه وقتی در بیست و چهار ساعت یک دور کامل بزند، برای سرزمینهای خودش چهل و هشت ساعت را تحصیل میکند. بنابراین با یک دور زدن در یک بیست و چهار ساعت، کره زمین هفتاد و دو ساعت در جیبش دارد و میتواند به شما تحویل بدهد.

شاگرد: با یک دور؟

استاد: بله، چون بیست و چهار ساعت که داشت. با نصف دور، بیست و چهار ساعت آورد؛ دوازده ساعت شب و دوازده ساعت روز. با نصف بعدی باز دوباره بیست و چهار ساعت میآورد. این هفتاد و دو ساعت میشود. فقط نکته این است که در ماه بعدی دیگر نمیتوانیدی این کار را بکنیدی. چرا؟ چون ماه بعدی را که میخواهیدی به این ماه وصل کنیدی، دیگر بیست و چهار ساعت موجود ندارید. چون اینها به هم وصل است و دارد دور میزند. این نکته مهمی است. اگر ابتدا را بهعنوان نقطه شروع در نظر بگیرید، زمین بیست و چهار ساعت دارد. و الاّ اگر بخواهیدی آن را به ماه بعدی وصل کنیدی، ندارد. خب وقتی اینچنین چیزی داریم لیلة القدر چه میشود؟

بازبینی #1
ایجاد شده 29 ژانویه 2026 13:42:23 توسط ... .
به روزرسانی شده 29 ژانویه 2026 13:42:54 توسط ... .